

FORBUD MOD GØDSKNING OG SPRØJTNING PÅ § 3-BESKYTTEDE AREALER

– En del af L 94 - Forslag til lov om ændring af lov om planlægning og lov om naturbeskyttelse.

Landbrug & Fødevarer har været meget i pressen og givet indtryk af, hvor stort et problem det vil være for landbruget, hvis denne lovændring bliver vedtaget. Danmarks Naturfredningsforening vil gerne give dig et nuanceret billede af de fremførte påstande.

- **PÅSTAND:** § 3-arealerne er kun vejledende registreret, og denne registrering er ikke bindende. Der kan stilles spørgsmålstejn ved, om et så indgribende forslag kan gennemføres på dette grundlag.

SVAR: Danmarks Naturfredningsforening mener, at der pt. findes det mest opdaterede kortgrundlag for § 3 og grundlaget derfor ikke bliver meget bedre end det, der foreligger nu, medmindre det besluttet fysisk at besigtige alle danske § 3-områder (hvoraf skønsmæssigt 70-80 % aldrig er blevet besøgt). Det er rigtigt, at § 3-arealerne er vejledende registreret og dermed ikke bindende. Naturstyrelsen har de sidste 4 år (2011-14), lavet et stort § 3-eftersyn, hvor samtlige § 3-arealer i Danmark er blevet gennemgået og kortlagt. Alle kommunerne har af Naturstyrelsen fået overleveret en "pakke" med § 3-natursager, som kommunen så kunne kommentere – var den § 3-natur, som Naturstyrelsen havde registreret, rigtig, eller havde kommunen nogle oplysninger om ændret og dermed lovlig drift på nogle arealer? Denne store opgave med at kortlægge al § 3-natur er færdig, og Naturstyrelsen arbejder pt. på afrapporteringen.

- **PÅSTAND:** Der er fortsat stor usikkerhed om de konkrete § 3-registreringer, dels fordi mange arealer alene er registreret via luftfoto, dels er der ikke fuldstændig klare retningslinjer for, hvornår et areal er beskyttet, og hvornår det ikke er.

SVAR: Danmarks Naturfredningsforening kan ikke genkende Landbrug & Fødevarers bemærkning om de uklare retningslinjer for, hvornår et areal er beskyttet efter § 3 eller ej. Det er kommunen (eller Naturstyrelsen), der ved besigtigelse fastlægger, om et areal lever op til beskyttelsen. Er en lodsejer i tvivl om et areal er korrekt registreret, kan han henvende sig til kommunen, for at få området besigtiget. Danmarks Naturfredningsforening og Landbrug & Fødevarer imødekom senest i 2011 kritikken ved i fællesskab med Naturstyrelsen at lave en folder om § 3-natur, der blev sendt til landets 90.000 jordbrugere. Danmarks Naturfredningsforening mener, at den registrering af § 3-naturen, som der pt. foreligger, er den mest retvisende og opdaterede der har været siden 1992, hvor § 3-beskyttelsen trådte i kraft.

Det er korrekt, at mange af arealerne er registreret ud fra luftfotos, men alle de arealer, hvor der var en uoverensstemmelse mellem § 3-registrering i det eksisterende kortmateriale, og det som kunne ses på de nyeste luftfotos, er blevet besigtiget af en natur- og botanik kyndig person. Jf. ovenfor, har alle kommunerne fået mulighed for at komme med yderligere oplysninger til de registreringer som Naturstyrelsen har lavet. På den måde er div. lovlig drift på § 3-arealer blevet registreret.

- **PÅSTAND:** I mange tilfælde vil det ikke være rentabelt at afgræsse eller tage høslæt på arealerne længere. Det betyder færre køer på græs, og dermed mindre naturpleje.

SVAR: Danmarks Naturfredningsforening mener, at DCEs vurderinger er korrekte og at den positive effekt af sprøjte- og gødskningsophør overstiger effekten af eventuelt færre græssende kvæg. Årsagen er, at særligt gødske-enge som oftest er tømte for artsindhold og kun tilgodeser de aller mest almindelige arter. Jf. et notat (Notat fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi. Vurdering af omfang og konsekvenser af sprøjtning og gødskning af

§ 3-beskyttede naturarealer. Rekvireret af Natur- og Landbrugskommissionen. Den 13.12.2012) udarbejdet af DCE under Aarhus Universitet, bestilt af Natur- og Landbrugskommissionen, fremgår det, at "... forbuddet på arealerne (vil) få betydning for den landbrugsmæssige udnyttelse af områderne, enten i form af en mere ekstensiv drift eller ophør af afgræsning", dog vil "Effekten af fortsat gødskning og sprøjtning være mere alvorlige end effekterne af eventuel ophørt græsning. Ophørt græsning kan således ikke begrundes fortsat gødsknings- eller sprøjttepraksis, hverken for engarealer eller andre § 3-arealer". Derudover skriver DCE, at det "Overvejende er ferske enge, der gødskes og sprøjtes." og at "... for de ferske enge vurderes det ud fra modelberegninger, at gødskning og sprøjtning kan have forårsaget et nettotab på mere end 44 % af artsrigdommen".

- **PÅSTAND:** Forbuddet vil reducere arealernes dyrkningsværdi markant. Dette vil især ramme kvægbedrifter hårdt pga. af manglende grovfoder og harmoniareal. Indgrebet vil for en del bedrifter have ekspropriationslignende karakter.

SVAR: DN mener at det er forkert at tale om dyrkningsværdi, når det drejer sig om natur, uanset at de enkelte landbrug kan have gødsket og sprøjtet naturen i en årrække. Dyrkning er noget, der foregår på landbrugsjord i omdrift. Selv om kulturen fortsat kan omlægges med 7-10 års interval, hvis dette er dokumenteret praksis fra før 1992, så er der kun tale om omlægning. Ikke dyrkning. DN finder ikke, at et politisk ønske at komme nærmere målet om stop for tab af biodiversitet, ved et forbud mod gødning og sprøjtning i naturen, kan få ekspropriationskarakter. Enge har desuden igennem tusindvis af år leveret grovfoder til husdyr, heraf mundheldet "eng er agers moder". Danmarks Naturfredningsforening arbejder positivt for at fjerne de mest åbenlyse forhindringer for naturpleje og peger på, at de gennem små ændringer i national lovgivning, kan fjernes. Det arbejde pågår allerede, idet Naturstyrelsen pt. er i gang med at udarbejde en analyse (endnu kun i udkast) af de udfordringer, som landbruget kan have med naturpleje. Heri gennemgås 20 punkter, hvor der kan være forhindringer for at lave naturpleje.

- **PÅSTAND:** Videntcenter for Landbrug har foreløbig beregnet et gennemsnitlige driftstab på 1.500 kr. pr. ha – dette tal dækker dog over betydelige variationer, og på en lang række bedrifter, vil tabet være væsentligt højere (op til 5.000 kr. pr. ha). Dertil skal lægges en voldsom værdiforringelse af jorden på 50-75 %. Videntcenter for Landbrug vurderer desuden, at det gennemsnitlige værditab vil være på 40.000 kr. for de i alt ca. 45.000 hektar jord, der forventes at blive omfattet, altså i alt ca. 1.8 milliarder.
- **SVAR:** Danmarks Naturfredningsforening fastslår, at hverken forbuddet mod sprøjtning eller forbuddet mod gødskning forhindrer landbrugsmæssig drift af arealerne, ligesom gødskningsforbuddet reelt vil hjælpe på at nå helt i mål på kvælstofsiden af vandplanerne. Et tab på op til 5.000 kr. pr. hektar fordrer, at engen altid har været omlagt lovligt med 7-10 års mellemrum. Dette éne år med mulighed for at så og høste korn med græs i udlæg kan muligvis give et tab i denne størrelsesorden. Men alle de øvrige år vil tabet være langt mindre. Ulovlige omlægninger, eller en omlægningspraksis også før 1992, som ikke kan dokumenteres, kan dog ikke danne grundlag for beregninger af driftstab. Danmarks Naturfredningsforening vil desuden erindre om, at landbruget i flere omgange har fået "rabat" i forhold til miljømålsætninger. Senest med redueringen af de vedtagne randzoner fra 10 m til 9 m, og før da med reduktionen af kvælstofmålet fra 19.000 tons N til 7.800 tons N. Det estimerede tab på op til 5.000 kr. pr. ha i driftstab vil formentlig også dække over arealer, der bliver mere værd som følge af mere jagtbart vildt i takt med at naturen kommer sig naturligt. Ifølge miljøminister Kirsten Brosbøls svar om ovenstående, på det åbene samråd d. 13. november 2014, fremgår det, at vækstpakken samlet set vil give landbruget et plus, også selv om der er et landbrugsmæssigt tab ved ikke at sprøjte § 3-arealer.

Ovenstående udsagn er hentet fra Landbrug & Fødevarers egen hjemmeside om forbuddet mod sprøjtning og gødskning på § 3-arealer:

http://www.lf.dk/For_medlemmer/P-nyhedsbrev/2014/40/para_3.aspx#.VJQQDL4AA

Samt fra Videntcenter for Landbrugs hjemmeside:

<http://www.vfl.dk/Nyheder/NaturplanKoster.htm#.VJQQ8V4AA>

